

Per-Olof Ultvedt

Født 1927 i Kemi i Finland, men siden 1938 bosat i Stockholm. Ultvedt arbejdede først som maler, men begyndte i midten af 1950'erne at interessere sig for bevægelsen som element i kunsten. Han udførte i de følgende år en række

skulpturer, der bygger på simple mekaniske principper. Ofte indgår hverdagslige ting eller gengivelser af dem som elementer.

I gruppen "Rundt om Manhattan" (1963, Moderna Museet, Stockholm) er møbler gjort levende, skabsdøre går op og i, og genstande bevæger sig. Ultvedt deltog i den berømte udstilling "Bevægelse i Kunsten", der bl.a. vistes på Louisiana i 1961 og udførte sammen med Jean Tinguely og Niki de Saint Phalle kæmpefiguren "Hon" i Stockholm. Den liggende bemalede kvindefigurs indre rummede både bar og biograf.

I 1975 udsmykkede han Stockholms Tunnelbanes centralstation. 1968-78 var han professor ved Konsthögskolan i Stockholm og prorektor samme sted 1978-80. Ultvedt udstillede i 1985 retrospektivt på Silkeborg Kunstmuseum, hvor han bl.a. opbyggede en stor labyrint med bevægelige figurer, sat i gang af døre, der kunne åbnes og lukkes.

Hovedsponsor

APV Tank AS
Arkitekthuset i Silkeborg
BDO ScanRevision
Advokatfirmaet Brockstedt-Rasmussen
Ceres
Dansk Arbejdsgiverforening i Silkeborg
Dansk Arkitekt- & Ingeniørkontor A/S
Deloitte & Touche
DSB
Gustav Hansen & Søn A/S
Henton Group A/S
Jubilæumssekretariatet
Kingo Karlsen A/S
Vognmandsforretning Jens Konrad A/S
Lykke Sko
Midtjyllands Avis
A/S Kaj Neckelmann
Nykredit
Piaf Kafé og Restaurant
Piaf's Vinhandel
Herm. Rasmussen A/S Malerforretning
Realkredit Danmark
H. Reimar Nielsen A/S
SIF Fodbold Support A/S
Silkeborg Bogtryk
Silkeborg Handelsstandsforening
Silkeborg Kunstmuseum
Silkeborg Tekniske Skole
Sportgoods-Fonden
SR Reklamefotografi
Årstiderne Arkitekter A/S
Udsmykningsudvalget

Skulpturens opstilling er gjort mulig ved en særlig bevilling fra Silkeborg Byråd.

MONUMENT FOR BEVÆGELSEN

en skulptur af
Per-Olof Ultvedt

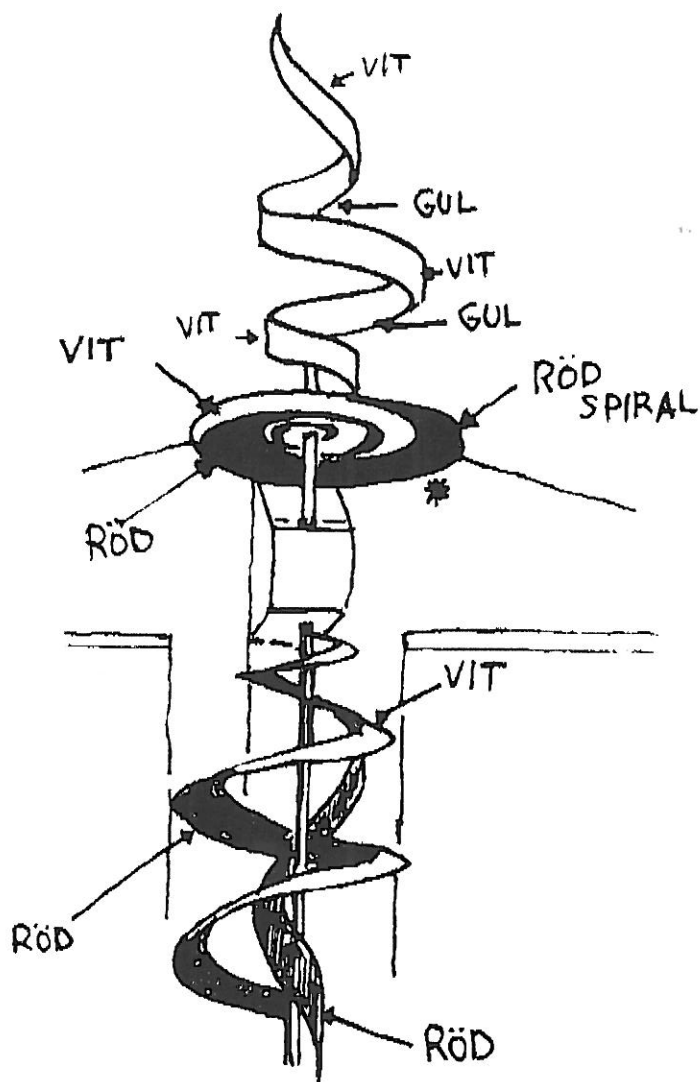
Monument for Bevægelsen

Den svenske kunstner Per-Olof Ultvedts skulptur "Monument for bevægelsen", opstillet i 1996 i anledning af Silkeborgs 150-års jubilæum, er Nordens første bevægelige skulptur, placeret i et bymiljø.

Den 7,5 meter høje konstruktion, som har fået det folkelige navn "Piskeriset", er udført i rustfrit stål. Dens form er inspireret af et håndværkerinstrument, en skydelære. Mellem de korsstillede arme roterer otte spiral-konstruktioner. Til hver af de otte aksler er fæstnet to spiraler eller snoede bånd af forskellig bredde og udformning. Spiralerne står i stadig nye indbyrdes forhold i et uendeligt antal variationer og fremkalder indtryk af opadstigende eller nedadgående bevægelser med forskellig hastighed. Farverne rød og hvid er valgt, fordi de ses bedst på afstand, men viser også hen til de danske farver. Til de spiraler, der kroner skulpturen ovenpå korsarmene, har Per-Olof Ultvedt valgt de nordiske flags farver. De lette røde-hvide former giver indtryk af en broget mangfoldighed, som i det mylder af mennesker, der færdes mellem hverandre i byens midte på en torvedag.

Skulpturen blev bestilt i 1994 af Udsmykningsudvalget i Silkeborg, nedsat efter et borgermøde på Silkeborg Rådhus i 1989. Efter henvendelse fra Silkeborg Kommune fandt udvalget og kommunen i fællesskab frem til en placering af skulpturen på Søndertorv, og da udvalget ønskede at gå nye veje med skulpturen henvendte det sig til Per-Olof Ultvedt, der erklærede sig villig til at lave et skitseforslag.

Mange forhold skulle afklares på skitse-

stadiet. Den udendørs placering sætter særlige krav til både holdbarhed og sikkerhed. Som en bils karosseri står i forhold til chassis og motor, skulle skulpturen også i det ydre tage hensyn til de mekaniske løsninger, udvekslinger og meget mere. Den endelige løsning fandt Ultvedt ved at hæve de bevægelige dele op i luften. Derved optager skulpturen ikke mere plads i gaden end en lysmast, mens korsarmene strækker sig ud og forbinder skulpturen med den omgivende arkitektur. Set fra Silkeborgs hovedtorv danner skulpturen derved en afslutning på Søndergade, der ellers ender blindt.

Udførelsen af en stor skulptur kræver altid medvirken fra mange sider. Arbejdet involverer gerne særlige håndværk, f.eks. stenhuggere eller bronzestøbere. Her blev arbejdet imidlertid lagt i hænderne på en stor industrivirksomhed i Silkeborg, APV Tank A/S, hvis ingeniører og håndværkere alle viste stor entusiasme og kunstnerisk sans i løsningen af de mange spørgsmål, der dukkede op undervejs fra arbejdsmodel til færdig skulptur. Malerarbejdet blev forbi-ledligt løst af en anden Silkeborgvirksomhed, Herm. Rasmussen A/S Malerforretning. Også andre virksomheder i Silkeborg har medvirket aktivt til fremstillingen, der blev mulig gennem støtte fra en række sponsorer og med bidrag fra Silkeborg Kommune.

Mange hundrede timers arbejde er nedlagt i færdiggørelsen af skulpturen, der skete i nær kontakt med kunstneren. Resultatet er en sjælden forening af teknik, håndværk og kunst, der måske kan vise nye veje, i pagt med det bedste i dansk tradition.

Skulpturen blev indviet den 25. oktober 1996.